

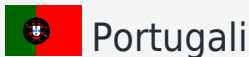
[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Missä Ja Miten?](#) > [Minkä Valtion Lainsäädäntöä Sovelletaan?](#) > Portugal

Minkä valtion lainsäädäntöä sovelletaan?

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Voimassa olevien lainvalintasääntöjen lähteet

Portugalin siviililain (*Código Civil*) 1, 3 ja 4 §:ssä säädetään seuraavista kansallisista oikeuslähteistä:

- lait (*leis*)
- käytännöt (*usos*)
- oikeudenmukaisuusperiaate (*equidade*).

Kansainvälisen oikeuden lähteitä ovat seuraavat (Portugalin perustuslain (*Constituição da República Portuguesa*) 8 §):

- Yleisen kansainvälisen oikeuden säännöt ja periaatteet ovat olennainen osa Portugalin oikeutta.
- Asianmukaisesti ratifioitujen tai hyväksytyjen kansainvälisten yleissopimusten säännöt tulevat voimaan Portugalin kansallisessa oikeudessa niiden virallisen julkaisemisen jälkeen, ja ne ovat voimassa niin kauan kuin ne sitovat kansainvälisesti Portugalin valtiota.
- Niiden kansainvälisten organisaatioiden toimivaltaisten elinten vahvistamat säännöt, joiden jäsen Portugali on, tulevat suoraan voimaan Portugalin kansallisessa oikeudessa, jos organisaatioiden perustamissopimuksissa niin määrätään.
- Euroopan unionin perussopimusten määräykset ja unionin toimielinten toimivaltuuksiensa puitteissa vahvistamat säännöt tulevat voimaan Portugalin kansallisessa oikeudessa unionin oikeuden ja oikeusvaltioperiaatteen mukaisesti.

1.1 Kansalliset säännöt

Lait

Lait ovat kansallisen oikeuden suora oikeuslähde. Portugalin siviililain 1 §:n 2 momentissa säädetään kaikista valtion toimivaltaisten elinten vahvistamista yleisistä säännöksistä. Portugalin perustuslain 112 §:n 1 momentin mukaan lait (*leis*), lain tasoiset asetukset (*decretos-leis*) ja alueelliset asetukset (*decretos legislativos regionais*) ovat säädöksiä.

Käytännöt

Käytäntöön on oikeudellisesti perusteltua vedota kansallisena oikeuslähteenä, kun kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- käytäntö ei ole ristiriidassa vilpittömän mielen periaatteen kanssa

- laki sallii sen soveltamisen (siviililain 3 §:n 1 momentti).

Oikeudenmukaisuusperiaate

Portugalin tuomioistuimet voivat ratkaista riita-asian oikeudenmukaisuusperiaatteen nojalla ainoastaan silloin, kun

- laki sallii sen (siviililain 4 §:n a alakohta) tai
- asianosaiset sopivat siitä ja asiassa voi valittaa ylemmään oikeusasteeseen (siviililain 4 §:n b alakohta) tai
- asianosaiset ovat sopineet etukäteen oikeudenmukaisuusperiaatteen soveltamisesta (siviililain 4 §:n c alakohta).

1.2 Voimassa olevat monenväliset sopimukset

Kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevän Haagin konferenssin yleissopimukset

Portugalia sitoo 26 Haagin yleissopimusta:

1. Yleissopimus riita-asioiden oikeudenkäynnistä (Haag, 1954)

Saatavilla [täältä](#)

2. Yleissopimus lapsen elatusapuun sovellettavasta laista (Haag, 1956)

Saatavilla [täältä](#)

3. Yleissopimus lapsen elatusapua koskevien päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta (Haag, 1958)

Saatavilla [täältä](#)

4. Yleissopimus alaikäisten suojelun suhteen toimivaltaisista viranomaisista ja sovellettavasta lainsäädännöstä (Haag, 1961)

Saatavilla [täältä](#)

5. Yleissopimus testamenttimääräysten muotoa koskevista lakiristiriidoista (Haag, 1961)

Saatavilla [täältä](#)

6. Yleissopimus ulkomaisten yleisten asiakirjojen laillistamisvaatimuksen poistamisesta (Haag, 1961)

Saatavilla [täältä](#)

7. Yleissopimus oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (Haag, 1965)

Saatavilla [täältä](#)

8. Yleissopimus ulkomaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (Haag, 1971)

Saatavilla [täältä](#)

9. Ulkomaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa tehdyn Haagin yleissopimuksen lisäpöytäkirja (Haag, 1971)

Saatavilla [täältä](#)

10. Yleissopimus avioerojen ja asumuserojen tunnustamisesta (Haag, 1970)

Saatavilla [täältä](#)

11. Yleissopimus tieliikenneonnettomuuksissa sovellettavasta laista (Haag, 1971)

Saatavilla [täältä](#)

12. Yleissopimus todisteiden vastaanottamisesta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (Haag, 1970)

Saatavilla [täältä](#)

13. Yleissopimus jäämistöjen kansainvälisestä hallinnoinnista (Haag, 1973)

Saatavilla [täältä](#)

14. Yleissopimus tuotevastuuseen sovellettavasta laista (Haag, 1973)

Saatavilla [täältä](#)

15. Yleissopimus elatusapua koskevien päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta (Haag, 1973)

Saatavilla [täältä](#)

16. Yleissopimus elatusapuun sovellettavasta laista (Haag, 1973)

Saatavilla [täältä](#)

17. Yleissopimus aviovarallisuussuhteisiin sovellettavasta laista (Haag, 1978)

Saatavilla [täältä](#)

18. Yleissopimus avioliittojen solmimisesta ja niiden pätevyden tunnustamisesta (Haag, 1978)

Saatavilla [täältä](#)

19. Yleissopimus edustussuhteisiin sovellettavasta laista (Haag, 1978)

Saatavilla [täältä](#)

20. Yksityisoikeuden alaa koskeva yleissopimus kansainvälisestä lapsikaappauksesta (Haag, 1980)

Saatavilla [täältä](#)

21. Yleissopimus lasten suojelusta sekä yhteistyöstä kansainvälisissä lapseksiottamisasiissa (Haag, 1993)

Saatavilla [täältä](#)

22. Yleissopimus toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa (Haag, 1996)

Saatavilla [täältä](#)

23. Yleissopimus aikuisten kansainvälisestä suojelusta (Haag, 2000)

Saatavilla [täältä](#)

24. Yleissopimus oikeuspaikkasopimuksista (Haag, 2005)

Saatavilla [täältä](#)

25. Yleissopimus lasten ja muiden perheenjäsenten elatusavun kansainvälisestä perinnästä (Haag, 2007)

Saatavilla [täältä](#)

26. Pöytäkirja elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Haag, 2007)

Saatavilla [täältä](#)

Kansainvälisen väestökisteritoimikunnan (ICCS) yleissopimukset

Portugalia sitoo kymmenen ICCS:n yleissopimusta.

Kyseiset yleissopimukset löytyvät [täältä](#)

1. Yleissopimus tiettyjen väestökisteriotteiden antamisesta ulkomailla käyttöä varten (Pariisi, 27.9.1956). Hyväksytyt: laki nro 33/81, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 196, 27.8.1981

Saatavilla [täältä](#)

2. Yleissopimus väestökisteriotteiden maksuttomuudesta ja vapauttamisesta laillistamisvelvollisuudesta (Luxemburg, 26.9.1957). Hyväksytyt: laki nro 22/81, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 189, 19.8.1981

Saatavilla [täältä](#)

3. Yleissopimus siviilisäätyä koskevien tietojen kansainvälisestä vaihdosta (Istanbul, 4.9.1958). Hyväksytyt: [asetus nro 39/80](#), Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 145, 26.6.1980

Saatavilla [täältä](#)

4. Yleissopimus sukunimien ja etunimien muuttamisesta (Istanbul, 4.9.1958). Hyväksytyt: parlamentin päätöslauselma nro 5/84, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 40, 16.2.1984

Saatavilla [täältä](#)

5. Yleissopimus avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten tunnustamista koskevien ilmoitusten vastaanottamiseen valtuutettujen viranomaisten toimivallan laajentamisesta (Rooma, 14.9.1961). Hyväksytyt: parlamentin päätöslauselma nro 6/84, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 50, 28.2.1984

Saatavilla [täältä](#)

6. Kansainvälinen yleissopimus monikielisten väestökisteriotteiden antamisesta (Wien, 8.9.1976). Hyväksytyt: hallituksen asetus nro 34/83, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 109, 12.5.1983

Saatavilla [täältä](#)

7. Kansainvälinen yleissopimus monikielisten väestökisteriotteiden antamisesta (Wien, 8.9.1976). Hyväksytyt: hallituksen asetus nro 34/83, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 109, 12.5.1983

Saatavilla [täältä](#)

8. Yleissopimus tiettyjen asiakirjojen vapauttamisesta laillistamisvelvollisuudesta (Pariisi, 15.9.1977). Hyväksytyt: asetus nro 135/82, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 292, 20.12.1982

Saatavilla [täältä](#)

9. Yleissopimus sukunimiin ja etunimiin sovellettavasta laista (München, 5.9.1980). Hyväksytyt: parlamentin päätöslauselma nro 8/84, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 54, 3.3.1984

Saatavilla [täältä](#)

10. Yleissopimus oikeutta mennä avioliittoon koskevan todistuksen antamisesta (München, 5.10.1980). Hyväksytyt: hallituksen asetus nro 40/84, Portugalin virallinen lehti, sarja I, nro 170, 24.7.1984

Saatavilla [täältä](#)

Muita tärkeitä Portugalia sitovia monenvälisiä yleissopimuksia:

Teollisuusomistusoikeuden suojelemista koskeva Pariisin yleissopimus (Tukholma, 1967)

Saatavilla [täältä](#) ja [täältä](#)

Pakolaisten oikeusasemaa koskeva YK:n vuoden 1951 yleissopimus ja sen vuoden 1967 pöytäkirja

Saatavilla [täältä](#) ja [täältä](#)

Pöytäkirja löytyy [täältä](#)

Sopimus yhtäläisestä vekselilaista ja sopimus eräiden vekseleitä koskevien lainsäädäntöristiriitojen säännöstelemisestä (Geneve, 1930)

Saatavilla [täältä](#)

Sopimus yhtäläisestä shekkilaista ja sopimus eräiden shekkejä koskevien lainsäädäntöristiriitojen säännöstelemisestä (Geneve, 1931)

Saatavilla [täältä](#)

Kansainvälisen testamentin muotoa koskevasta yhtäläisestä laista vuonna 1973 tehty Washingtonin yleissopimus, johon Portugali on liittynyt; liittyminen on hyväksytty asetuksella nro 252/75

Saatavilla [täältä](#)

Yleissopimus ulkomaisten välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta (New York, 1958)

Saatavilla [täältä](#)

Yleissopimus tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (Lugano II -yleissopimus, neuvoston päätös 2009/430/EY, 27.11.2008)

Saatavilla [täältä](#)

Päätös löytyy [täältä](#)

Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskeva vuoden 1980 yleissopimus, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1999 Vilnan pöytäkirjalla

Saatavilla [täältä](#)

Ulkomaisesta lainsäädännöstä saatavia tietoja koskeva eurooppalainen yleissopimus, allekirjoitettu Lontoossa vuonna 1970

Saatavilla [täältä](#)

Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (vuoden 2011 Istanbulin yleissopimus)

Saatavilla [täältä](#)

Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus elatusavun perimisestä ulkomailla (vuoden 1956 New Yorkin yleissopimus)

Saatavilla [täältä](#) ja [täältä](#)

1.3 Pääasialliset voimassa olevat kahdenväliset sopimukset

- Oikeudellista yhteistyötä koskeva sopimus Portugalin tasavallan ja Angolan tasavallan välillä, allekirjoitettu Luandassa (1995)

Saatavilla [täältä](#)

- Oikeudellista yhteistyötä koskeva sopimus Portugalin tasavallan ja Guinea-Bissaun tasavallan välillä, allekirjoitettu Bissaussa (1988)

Saatavilla [täältä](#)

- Oikeudellista yhteistyötä koskeva sopimus Portugalin tasavallan ja Mosambikin kansantasavallan välillä, allekirjoitettu Lissabonissa (1990)

Saatavilla [täältä](#)

- Oikeudellista yhteistyötä koskeva sopimus Portugalin tasavallan ja São Tomé ja Príncipen demokraattisen tasavallan välillä (1976)

Saatavilla [täältä](#)

- Elatusavun perimistä koskeva sopimus Portugalin ja Kap Verden tasavallan välillä (1982)

Saatavilla [täältä](#)

- Oikeudellista yhteistyötä koskeva sopimus Portugalin tasavallan ja Kap Verden tasavallan välillä (2003)

Saatavilla [täältä](#)

- Elatusavun perimistä koskeva sopimus Portugalin tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä (2000)

Saatavilla [täältä](#)

- Oikeusapua lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvissä asioissa koskeva yleissopimus Portugalin tasavallan ja Luxemburgin suurherttuakunnan välillä (1992)

Saatavilla [täältä](#)

2 Lainvalintasääntöjen soveltaminen

Jos lainvalintasäännössä viitataan ulkomaiseen lakiin, se merkitsee ainoastaan, että kyseisen valtion kansallista lakia sovelletaan. Se ei tarkoita, että kyseisen valtion tuomioistuimilla olisi toimivalta, ellei niin ole erikseen säädetty (Portugalin siviililain 16 §).

Ulkomaisen lain soveltaminen rajoittuu ulkomaisen oikeusjärjestyksen sääntöihin, jotka koskevat lainvalintasäännössä tarkoitettua oikeudenalaa (esim. perimys, perhe, velvollisuudet, esineoikeudet) (Portugalin siviililain 15 §).

2.1 Tuomarin velvollisuus soveltaa lainvalintasääntöjä omasta aloitteestaan

Tuomioistuinta eivät Portugalissa sido asianosaisten vaatimukset, jotka koskevat oikeusnormien selvittämistä, tulkintaa ja soveltamista (Portugalin siviiliprosessilain 5 §:n 3 momentti). Tästä yleisperiaatteesta seuraa, että kansalliset tuomioistuimet soveltavat lainvalintasääntöjä omasta aloitteestaan.

2.2 Renvoi

Portugalissa on kolme keskeistä viittausperiaatetta (*renvoi*) koskevaa sääntöä:

- edelleenviittausta toisen valtion lakiin koskeva sääntö (Portugalin siviiliprosessilain 17 §)
- takaisinviittausta Portugalin lakiin koskeva sääntö (Portugalin siviiliprosessilain 18 §)

- sääntö niitä tapauksia varten, joissa takaisin- ja edelleenviittaus ei ole sallittua (Portugalin siviiliprosessilain 19 §).

Renvoi toisen valtion lakiin

Portugalissa tuomioistuin voi soveltaa toisen valtion lakia.

Renvoi eli edelleenviittaus toisen valtion lakiin voidaan tehdä, jos Portugalin lainvalintasäännössä viitataan toisen valtion lakiin ja kyseisen valtion katsotaan olevan toimivaltainen käsittelemään asiaa (Portugalin siviiliprosessilain 17 §:n 1 momentti).

Edelleenviittausta ei oteta huomioon, jos

- Portugalin lainvalintasäännössä viitattu ulkomainen laki on henkilöstatuutti ja
 - asianosaisen vakinainen asuinpaikka on Portugalissa tai
 - asianosainen asuu maassa, jonka lainvalintasääntöjen mukaan olisi sovellettava kansalaisuusvaltion lakia (Portugalin siviiliprosessilain 17 §:n 2 momentti).

Edelleenviittaus toteutuu kuitenkin aina, jos kumpikin seuraavista ehdoista täyttyy:

- asia koskee holhousa, edunvalvontaa, aviopuolisoiden varallisuussuhteita, vanhempainvastuuta, adoptiovanhemman ja adoptiolapsen välisiä suhteita tai perintöä
- Portugalin lainvalintasäännössä tarkoitettussa ulkomaisessa laissa viitataan kiinteän omaisuuden sijaintipaikan lakiin, ja kyseistä lakia pidetään pätevänä (Portugalin siviililain 17 §:n 3 momentti).

Renvoi Portugalin lakiin

Renvoi eli takaisinviittaus Portugalin lakiin toteutuu, jos Portugalin lainvalintasäännössä viitataan toisen valtion lakiin, jossa puolestaan on takaisin Portugalin lakiin viittaava lainvalintasääntö. Silloin sovelletaan Portugalin lakia (Portugalin siviililain 18 §:n 1 momentti).

Henkilöoikeudelliseen asemaan liittyvissä asioissa takaisinviittaus Portugalin lakiin on kuitenkin sallittu vain, jos jompikumpi seuraavista lisävaatimuksista täyttyy:

- asianosaisen vakinainen asuinpaikka on Portugalin alueella tai
- asianosaisen asuinmaan laissa pidetään Portugalin lakia pätevänä (Portugalin siviililain 18 §:n 2 momentti).

Tapaukset, joissa renvoi ei ole sallittu

Mikään edellä mainituista *renvoien* eli edelleen- ja takaisinviittauksen lajeista ei ole sallittu, jos

- *renvoi* aiheuttaa sen, että oikeustoimi, joka olisi pätevä sovellettaessa pelkästään Portugalin lainvalintasääntöä (ilman *renvoi*-viittauksen soveltamista), ei ole enää pätevä tai on täytäntöönpanokelvoton (Portugalin siviililain 19 §:n 1 momentti)
- *renvoi* aiheuttaa sen, että tilasta, joka muutoin olisi laillinen, tulee laitton (Portugalin siviililain 19 §:n 1 momentti)
- asianosaiset ovat sopineet sovellettavasta ulkomaisesta laista asioissa, joissa se on sallittua (Portugalin siviililain 19 §:n 2 momentti).

2.3 Liittymän muuttuminen

Liittymä on lainvalintasäännössä valittu tosiasiallinen tai oikeudellinen seikka, jonka perusteella sovellettava laki valitaan. Asian mukaan se voi olla muun muassa kansallisuus tai paikka, jossa oikeustoimi on tehty, jossa yksittäinen teos on luotu, jossa oikeus on rekisteröity, jossa omaisuuserä sijaitsee tai jossa asianosaisella on asuinpaikka.

Portugalin oikeusjärjestyksessä asetetaan ainakin kaksi liittymän muuttumista koskevaa rajoitusta:

- Lain kiertäminen: liittymän muuttuminen johtuu tosiasiallisesta tai oikeudellisesta tilanteesta, jonka asianosaiset ovat aiheuttaneet välttääkseen muutoin sovellettavan lain soveltamisen. Tällaista liittymän

muuttumista ei oteta huomioon (Portugalin siviililain 21 §).

- Täysi-ikäisyys: henkilöstatuutin vaihtuminen ei vaikuta täysi-ikäisyyden saavuttamiseen aiemman henkilöstatuutin mukaan (Portugalin siviililain 29 §).

Jos on mahdotonta määrittää liittymää, jonka perusteella sovellettava laki valitaan, sovelletaan toissijaisesti sovellettavaa lakia (Portugalin siviililain 23 §).

2.4 Poikkeukset normaaliin lainvalintasääntöjen soveltamiseen

Oikeusjärjestyksen perusteiden loukkaaminen

Lainvalintasäännössä määritetyn ulkomaisen lain säännöksiä ei sovelleta, jos niillä loukataan Portugalin valtion noudattamia kansainvälisen oikeusjärjestyksen peruseriaatteita (Portugalin siviililain 22 §:n 1 momentti). Tällöin sovelletaan muita, asianmukaisempina pidettyjä ulkomaisen lain säännöksiä tai vaihtoehtoisesti Portugalin kansallisen lain sääntöjä (Portugalin siviililain 22 §:n 2 momentti).

Kansainväliset yleissopimukset ja EU:n lainsäädäntö

Jos Portugalin valtiota sitovissa kansainvälisissä yleissopimuksissa tai EU:n lainsäädännössä on sovellettavaa lakia koskevia sääntöjä, jotka poikkeavat kansallisista lainvalintasäännöistä, viimeksi mainittuja ei sovelleta.

2.5 Vieraan valtion lain sisällön selvittäminen

Ulkomaiseen lakiin vetoavalla on velvollisuus näyttää toteen lain voimassaolo ja sisältö. Tuomioistuimen on kuitenkin omasta aloitteestaan pyrittävä hankkimaan tietoa ulkomaisesta laista. Ulkomaista lakia tulkitaan sen oikeusjärjestelmän pohjalta, johon se kuuluu, ja tulkinnassa noudatetaan kyseisessä järjestelmässä vahvistettuja tulkintasääntöjä (Portugalin siviililain 23 §:n 1 momentti).

Siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa sovellettavaa ulkomaista lakia koskevien tietojen hankkimisesta on tehty kaksi yleissopimusta, joiden sopimuspuoli Portugali on:

- ulkomaisesta lainsäädännöstä saatavia tietoja koskeva eurooppalainen yleissopimus (Lontoo, 1968)
- yleissopimus oikeudellisista asioista saatavista, voimassa olevaa lakia ja sen soveltamista koskevista tiedoista (*Convenção sobre Informação em Matéria Jurídica com Respeito ao Direito Vigente e Sua Aplicação*, Brasilia, 1972).

Jos ulkomaisen lain sisältöä ei ole mahdollista vahvistaa, sovelletaan muutoin sovellettavaa lakia (Portugalin siviililain 23 §:n 2 momentti).

3 Lainvalintasäännöt

3.1 Sopimusvelvoitteet ja oikeustoimet

EU:n lainsäädännön mukainen järjestelmä

Sopimusvelvoitteisiin sovellettava laki määräytyy EU:n jäsenvaltioissa (Tanskaa lukuun ottamatta) 17. kesäkuuta 2008 annetun asetuksen (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) mukaisesti. Asetus syrjäyttää jäljempänä esitetyt kansalliset lainvalintasäännöt, jos ne ovat ristiriidassa asetuksen kanssa.

Tanska on ainoa EU:n jäsenvaltio, johon asetusta (EY) N:o 593/2008 ei sovelleta. Tanska kuuluu edelleen sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista Roomassa vuonna 1980 tehdyn yleissopimuksen alaisuuteen. Sopimusvelvoitteisiin sovellettava laki määräytyy siis Tanskassa vuoden 1980 Rooma I -yleissopimuksen mukaisesti. Yleissopimuksen määräykset syrjäyttävät jäljempänä esitetyt kansalliset lainvalintasäännöt, jos ne ovat ristiriidassa yleissopimuksen kanssa.

Kansallisten lainvalintasääntöjen mukainen järjestelmä

Tahdonilmaisun, sen puuttumisen tai puutteellisuuden vahvistamista, tulkintaa ja täydentämistä säännellään

- oikeustoimen sisältöön sovellettavalla lailla (Portugalin siviililain 35 §:n 1 momentti).

Jonkin käyttäytymisen arvo tahdonilmaisuna määräytyy

- tahdonilmaisun esittäjän ja sen vastaanottajan yhteisen vakinaisen asuinpaikan lain perusteella tai, ellei sellaista ole
- sen paikan lain perusteella, jossa käyttäytyminen tapahtui.

Hiljaisen suostumuksen arvo tahdonilmaisukeinona määräytyy

- tahdonilmaisun esittäjän ja sen vastaanottajan yhteisen vakinaisen asuinpaikan lain perusteella tai, ellei sellaista ole
- sen paikan lain perusteella, jossa oikeustoimea koskeva tarjous on tehty (Portugalin siviililain 35 §:n 2 ja 3 momentti).

Tahdonilmaisun muotoa säännellään

1. oikeustoimen sisältöön sovellettavalla lailla tai
2. sen paikan lailla, jossa tahdonilmaisu esitettiin, tai
3. sen valtion lailla, johon viitataan sen paikan voimassa olevassa lainvalintasäännössä, jossa tahdonilmaisu esitettiin (Portugalin siviililain 36 §:n 1 ja 2 momentti).

Huom.

Vaihtoehdot 2 ja 3 ovat mahdollisia ainoastaan siinä tapauksessa, että oikeustoimen sisältöä sääntelevässä laissa ei ole säädetty tahdonilmaisun olevan mitätön tai täytäntöönpanokelvoton, jos tietyt muotovaatimukset eivät täyty, vaikka oikeustoimi toteutettaisiin ulkomailla.

Oikeudelliseen edustukseen sovelletaan

- lakia, jolla säännellään sitä oikeudellista suhdetta, josta edustusvalta on peräisin (Portugalin siviililain 37 §).

Laki, jota sovelletaan oikeushenkilön sääntömääräisten elinten oikeuteen edustaa oikeushenkilöä, on

- asiaankuuluva henkilöstatuutti.

Vapaaehtoista edustusta säännellään seuraavasti:

- Edustusvallan voimassaoloa, laajentamista, muuttamista, vaikutuksia ja raukeamista säännellään sen valtion lailla, jossa edustusvaltaa käytetään (Portugalin siviililain 39 §:n 1 momentti).
- Jos edustaja käyttää valtuuksiaan muussa maassa kuin siinä, jonka edustettava henkilö on ilmoittanut, ja jos se on edustajan kanssa sopimuksen tehneen kolmannen osapuolen tiedossa, sovelletaan sen maan lakia, jossa edustetulla henkilöllä on vakinainen asuinpaikka (Portugalin siviililain 39 §:n 2 momentti).
- Jos edustaja harjoittaa edustusta ammattimaisesti ja se on kolmannen sopimuspuolen tiedossa, sovelletaan edustajan rekisteröidyn toimipaikan lakia (Portugalin siviililain 39 §:n 3 momentti).
- Jos edustus liittyy kiinteän omaisuuden luovuttamiseen tai hallintaan, sovelletaan omaisuuden sijaintipaikan lakia (Portugalin siviililain 39 §:n 3 momentti).

Vanhentumisaikoja ja menettämisseuraamuksia säännellään

- siihen oikeuteen sovellettavalla lailla, johon vanhentumisaika tai menettäminen liittyy (Portugalin siviililain 40 §).

Oikeustoimista johtuvia veloitteita ja toimien sisältöä säännellään

I. lailla, jonka sopimuspuolet ovat valinneet tai jota ne ovat tarkoittaneet (Portugalin siviililain 41 §:n 1 momentti) edellyttäen, että jompikumpi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- sen sovellettavuus on tahdonilmaisun esittäjien merkittävän edun mukaista tai
- se liittyy johonkin oikeustoimen sellaiseen näkökohtaan, joka kuuluu kansainvälisen yksityisoikeuden soveltamisalaan (Portugalin siviililain 41 §:n 2 momentti).

II. Jos sopimuspuolet eivät ole määrittäneet sovellettavaa lakia, se määräytyy seuraavasti:

- tahdonilmaisun esittäjän vakinaisen asuinpaikan laki, jos kyseessä on yksipuolinen oikeustoimi
- sopimuspuolten yhteisen vakinaisen asuinpaikan laki, jos kyseessä on sopimus (Portugalin siviililain 42 §:n 1 momentti).

III. Jos sopimuspuolet eivät ole sopimuksessa määrittäneet sovellettavaa lakia eikä heillä ole yhteistä vakinaista asuinpaikkaa, on erotettava toisistaan seuraavat tilanteet:

- vastikkeettomat sopimukset, joissa sovelletaan edun myöntäneen sopimuspuolen vakinaisen asuinpaikan lakia
- vastikkeelliset sopimukset, joissa sovelletaan sopimuksen tekopaikan lakia (Portugalin siviililain 42 §:n 2 momentti).

Liiketoiminnan johtamiseen sovelletaan

- sen paikan lakia, jossa liikkeenjohtaja pääasiallisesti harjoittaa toimintaansa (Portugalin siviililain 43 §).

Perusteettomaan etuun sovelletaan

- lakia, johon varallisuuden siirto perusteettoman edun saajalle perustui.

3.2 Sopimukseen perustumattomat velvoitteet

EU:n lainsäädännön mukainen järjestelmä

Sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettava laki määräytyy EU:n jäsenvaltioissa (Tanskaa lukuun ottamatta) 11. heinäkuuta 2007 annetun asetuksen (EY) N:o 864/2007 (Rooma II) mukaisesti. Asetus syrjäyttää jäljempänä esitetyt kansalliset lainvalintasäännöt, jos ne ovat ristiriidassa asetuksen kanssa.

Kun kyse on Portugalin sekä tieliikenneonnettomuuksissa sovellettavasta laista vuonna 1971 tehdyn Haagin yleissopimuksen osapuolina olevien valtioiden välisistä suhteista, sovellettava laki määräytyy kuitenkin mainitun sopimuksen mukaisesti. Sopimus syrjäyttää Rooma II -asetuksessa säädetty asiaa koskevat lainvalintasäännöt (Rooma II -asetuksen 28 artikla).

Kansallisten lainvalintasääntöjen mukainen järjestelmä

I. Vahingontekoon tai riskiin perustuvaan, sopimuksen ulkopuoliseen vahingonkorvausvaatimukseen sovellettava laki määräytyy seuraavasti:

a) sen valtion laki, jossa vahingon aiheuttanut pääasiallinen teko on tapahtunut, tai

b) jos kyse on laiminlyönnistä, sen paikan laki, jossa asianomaisen henkilön olisi pitänyt toimia (Portugalin siviililain 45 §:n 1 momentti).

II. Jos tekijän ei katsota olevan vastuussa sen paikan lain mukaisesti, jossa vahingon aiheuttanut teko tapahtui, tai laiminlyöntitapauksessa sen paikan lain mukaisesti, jossa henkilön olisi pitänyt toimia, sovelletaan sen valtion lakia, jossa vahingon aiheuttamat vaikutukset ilmenivät. Tällöin seuraavien edellytysten on täytyttävä:

a) tekijä on vastuussa sen valtion lain mukaisesti, jossa vahingon aiheuttaneen teon vaikutukset ilmenivät, ja

b) tekijän olisi pitänyt pystyä ennakoimaan vahinko, jonka hänen tekonsa tai laiminlyöntinsä aiheuttaa kyseisessä valtiossa (Portugalin siviililain 45 §:n 2 momentti).

III: Edellä kohdissa I ja II mainittuja sääntöjä ei sovelleta seuraavissa tilanteissa:

a) jos tekijällä ja vahingon kärsineellä on saman valtion kansalaisuus tai sama vakinainen asuinpaikka ja he ovat satunnaisesti ulkomailla, sovelletaan kansalaisuusvaltion tai yhteisen vakinaisen asuinpaikan lakia tapauksen mukaan;

b) jos niiden soveltaminen olisi ristiriidassa sellaisten säännösten kanssa, joita on sovellettava yhtäläisesti kaikkiin siinä valtiossa, jossa he ovat (Portugalin siviililain 45 §:n 3 momentti).

3.3 Henkilöoikeudellinen asema ja sen vaikutus henkilötietoihin (nimi, asuin- ja kotipaikka, oikeuskelpoisuus)

Henkilöstatuutin käsite

- Luonnolliset henkilöt
 - Henkilöstatuutti on sen valtion laki, jonka kansalainen henkilö on (Portugalin siviililain 31 §:n 1 momentti).
 - Valtiottoman henkilön henkilöstatuutti on hänen vakinaisen asuinpaikkansa laki (Portugalin siviililain 32 §:n 1 momentti). Jos valtioton henkilö on kuitenkin alaikäinen tai julistettu vajaavaltaiseksi, henkilöstatuutti on hänen laillisen kotipaikkansa laki (Portugalin siviililain 32 §:n 2 momentti).
- Oikeushenkilöt:
 - Oikeushenkilön henkilöstatuutti on sen valtion laki, jossa on oikeushenkilön rekisteröity päätoimipaikka ja todellinen keskushallinto (Portugalin siviililain 33 §:n 1 momentti).

Luonnollisten henkilöiden henkilöstatuutin alaisuuteen kuuluvat seikat

- siviilisääty (Portugalin siviililain 25 §)
- oikeustoimikelpoisuus (Portugalin siviililain 25 §)
- oikeushenkilöyden alkaminen ja päättyminen (Portugalin siviililain 26 §:n 1 momentti)
- henkilöyteen liittyvät oikeudet – niiden olemassaolo, suojaaminen ja rajoitukset (ulkomaalaisella tai valtiottomalla henkilöllä ei kuitenkaan voi olla sellaista oikeudellista suojaa, jota ei tunnusteta Portugalin laissa) (Portugalin siviililain 27 §)
- täysi-ikäisyysikä (henkilöstatuutin vaihtuminen ei kuitenkaan vaikuta täysi-ikäisyyteen, joka on saavutettu aiemman henkilöstatuutin mukaisesti) (Portugalin siviililain 29 §)
- holhous ja vastaavat vajaavaltaiten suojeluun tarkoitetut toimenpiteet (Portugalin siviililain 29 §).

Oikeushenkilöiden henkilöstatuutin alaisuuteen kuuluvat seikat

- oikeushenkilön oikeustoimikelpoisuus
- oikeushenkilön elinten perustaminen, toiminta ja valtuudet
- osakkuuden hankkiminen ja menettäminen sekä osakkuuteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet
- oikeushenkilön, sen eri elinten ja jäsenten vahingonkorvausvastuu kolmansia osapuolia kohtaan
- oikeushenkilön muuttaminen, purkautuminen ja lopettaminen (Portugalin siviililain 33 §:n 2 momentti).

Oikeushenkilöiden siirtäminen ja fuusiot

- Oikeushenkilön rekisteröidyn toimipaikan siirtäminen valtiosta toiseen ei lakkauta sen henkilöyttä, jos asiasta säädetään samalla tavoin kummankin rekisteröidyn toimipaikan laeissa.
- Eri henkilöstatuuttien alaisuuteen kuuluvien oikeushenkilöiden fuusiota arvioidaan kummankin lain mukaisesti (Portugalin siviililain 33 §:n 3 ja 4 momentti).

Kansainväliset oikeushenkilöt

- Henkilöstatuutti määritetään niiden perustamisesta tehdyssä sopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä.
- Jos näin ei ole tehty, sovellettava laki on sen valtion laki, jossa rekisteröity päätoimipaikka sijaitsee (Portugalin siviililain 34 §).

3.4 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen, mukaan lukien adoptio

3.4.1 Vanhempi-lapsi-suhteen vahvistaminen

Vanhemmuuden vahvistamiseen sovelletaan seuraavia lakia:

- vanhemman henkilöstatuutti vanhemmuuden vahvistamisajankohtana (Portugalin siviililain 56 §:n 1 momentti)
- vanhempien yhteisen kansalaisuusvaltion laki; jos lapsen äiti on avioliitossa ja vanhemmuuden vahvistaminen liittyy isään: puolisoiden yhteisen vakinaisen asuinpaikan laki tai, tällaisen lain puuttuessa, lapsen henkilöstatuutti (Portugalin siviililain 56 §:n 2 momentti).

Vanhempien ja lasten suhteissa sovelletaan

- vanhempien yhteisen kansalaisuusvaltion lakia tai, tällaisen lain puuttuessa,
- vanhempien yhteisen vakinaisen asuinpaikan lakia tai
- jos vanhemmat asuvat eri valtioissa, lapsen henkilöstatuuttia (Portugalin siviililain 57 §:n 1 momentti).

3.4.2 Adoptio

Adoptioon, adoptoijan ja adoptoidun lapsen väliseen suhteeseen ja adoptoidun lapsen ja hänen biologisen perheensä väliseen suhteeseen sovelletaan seuraavaa lakia:

- adoptoijan henkilöstatuutti (Portugalin siviililain 60 §:n 1 momentti) tai
- jos adoptoijat ovat avioliitossa tai jos heistä toinen on adoptoidun lapsen vanhempi, adoptoijien yhteisen kansalaisuusvaltion laki tai, ellei sellaista ole
- adoptoijien yhteisen vakinaisen asuinpaikan laki tai, ellei sellaista ole
- sen valtion laki, johon adoptoijien perhe-elämän katsotaan läheisimmin liittyvän (Portugalin siviililain 60 §:n 2 momentti).

Tilanteet, joissa adoptio ei ole sallittu:

- Adoptio ei ole sallittu, jos adoptoitavan lapsen ja hänen biologisten vanhempiensa suhteisiin sovellettavassa laissa ei tunnusteta tai sallita adoptiota kyseisessä tilanteessa (Portugalin siviililain 60 §:n 4 momentti).

Tilanteet, joissa adoptio tai lapseksiottaminen edellyttää suostumusta:

- kun adoptoitavan henkilöstatuutissa edellytetään tämän suostumusta (Portugalin siviililain 61 §:n 1 momentti)
- kun laissa edellytetään suostumusta kolmannelta osapuolelta, johon asianosaisella on jokin laillinen perhe- tai holhoussuhde (Portugalin siviililain 62 §:n 2 momentti).

3.5 Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asumusero, elatusvelvollisuus

3.5.1 Avioliitto

Kummankin kihlakumppanin henkilöstatuuttia sovelletaan

- kelpoisuuteensa solmia avioliitto
- kelpoisuuteensa tehdä avioehtosopimus
- sääntöihin, jotka koskevat tahdonmuodostuksen puutetta tai virhettä (Portugalin siviililain 49 §).

Avioliiton muotoon sovelletaan seuraavaa:

- Sovelletaan sen valtion lakia, jossa avioliitto solmitaan.
- Sovelletaan jommankumman aviopuolison kansalaisuusvaltion lakia, jos he ovat kumpikin ulkomaalaisia, jotka vihitään avioliittoon Portugalissa asianomaisen konsuli- tai diplomaattiviranomaisen edessä, ja jos kyseisessä laissa annetaan yhtäläinen toimivalta Portugalin konsuli- tai diplomaattiviranomaisille (Portugalin siviililain 51 §:n 1 momentti).
- Portugalin valtion diplomaatti- tai konsuliviranomaiset tai katoliset papit saavat vihkiä ulkomailla avioliittoon kaksi Portugalin kansalaista tai Portugalin kansalaisen ja ulkomaalaisen (Portugalin siviililain 51 §:n 2 momentti).
- Kummassakin edellisessä kohdassa mainitussa tapauksessa avioliittoa on edellyttävä toimivaltaisen elimen julkaisema virallinen kuulutus, ellei siitä ole saatu vapautusta (Portugalin siviililain 51 §:n 3 momentti).
- Kahden Portugalin kansalaisen tai Portugalin kansalaisen ja ulkomaalaisen välinen kanoninen avioliitto, johon vihkiminen on toimitettu ulkomailla, kirjataan Portugalissa katolisena avioliittona seurakunnan rekisterin perusteella avioliiton oikeudellisesta muodosta riippumatta (Portugalin siviililain 51 §:n 4 momentti).

Puolisoiden välisiin suhteisiin ja aviovarallisuussuhteiden muutoksiin sovelletaan seuraavaa lakia:

- yhteisen kansalaisuusvaltion laki (Portugalin siviililain 52 §:n 1 momentti) tai, ellei sellaista ole
- yhteisen vakinaisen asuinpaikan laki tai, ellei sellaista ole
- sen valtion laki, johon perhe-elämän katsotaan läheisimmin liittyvän (Portugalin siviililain 51 §:n 2 momentti).

3.5.2 Avoliitto ja muu parisuhde

Avoliittoa koskevia erillisiä kansallisia lainvalintasääntöjä ei ole.

Avoliittoa säännellään 11. toukokuuta 2001 annetulla lailla nro 7/2001 (avoliittojen suojelu), muutettu viimeksi 31. joulukuuta 2018 lailla nro 71/2018.

Portugalin laissa avoliitto määritellään sukupuolesta riippumatta sellaisen parin oikeudelliseksi tilanteeksi, joka on asunut yhdessä aviopuolisoja vastaavalla tavalla yli kahden vuoden ajan (avoliittojen suojelua koskevan lain 1 §:n 2 momentti).

Koska erityisesti avoliittoa koskevia lainvalintasääntöjä ei ole, avoliittoasioissa voidaan soveltaa analogisesti aviopuolisoiden välisiin suhteisiin ja aviovarallisuussuhteiden muutoksiin liittyviä lainvalintasääntöjä. Tulkinta vaihtelee kuitenkin kansallisessa oikeuskäytännössä.

3.5.3 Avio- ja asumusero

EU:n lainsäädännön mukainen järjestelmä

Avioeroon ja asumuseroon sovellettava laki määräytyy tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvissa EU:n jäsenvaltioissa neuvoston asetuksen (EU) N:o 1259/2010 mukaisesti. Se syrjäyttää jäljempänä esitetyt kansalliset lainvalintasäännöt, jos ne ovat ristiriidassa asetuksen kanssa.

Kansallisten lainvalintasääntöjen mukainen järjestelmä

Avio- ja asumuseroon sovelletaan

- yhteisen kansalaisuusvaltion lakia tai, ellei sellaista ole
- yhteisen vakinaisen asuinpaikan lakia tai, ellei sellaista ole
- sen valtion lakia, johon perhe-elämän katsotaan läheisimmin liittyvän (Portugalin siviililain 52 §, jota sovelletaan asumuseroon saman lain 55 §:n 1 momentin mukaisesti).

Jos sovellettava laki vaihtuu avioliiton aikana,

- avio- tai asumuseron perusteena voidaan käyttää ainoastaan avioliiton aikana tapahtunutta merkittävää tosiasiaa (Portugalin siviililain 55 §:n 2 momentti).

3.5.4 Elatusvelvollisuus

Vuoden 2007 Haagin pöytäkirjan mukainen järjestelmä

Perhe-, sukulaisuus-, avio- tai sivusukulaisuussuhteesta johtuviin elatusvelvoitteisiin, myös elatusvelvoitteisiin sellaisia lapsia kohtaan, joiden vanhemmat eivät ole avioliitossa, sovellettava laki määräytyy EU:n jäsenvaltioissa (Tanskaa lukuun ottamatta) elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 23. marraskuuta 2007 tehdyn Haagin pöytäkirjan mukaisesti. Pöytäkirja syrjäyttää jäljempänä esitetyt kansalliset lainvalintasäännöt, jos ne ovat ristiriidassa pöytäkirjan kanssa.

Kansallisten lainvalintasääntöjen mukainen järjestelmä

Sovellettava laki on tapauksen mukaan laki, joka on mainittu edellä

- kohdassa *"Vanhemmuuden vahvistaminen, mukaan luettuna adoptio"*, kun kyseessä ovat *vanhempien ja lasten suhteet sekä adoptoijien ja adoptoitujen suhteet*
- kohdassa *"Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asumusero, elatusvelvollisuus"*, kun kyseessä ovat *aviopuolisoiden suhteet*.

Tapauksissa, joissa elatusvelvoite perustuu muuhun perhesuhteeseen

- sovellettava laki on asianosaisten henkilöstatuutti.

Tapauksissa, joissa elatusvelvoite perustuu oikeustoimiin

- sovellettava laki on mainittu edellä kohdassa ”*Sopimusvelvoitteet ja oikeustoimet*”, kun kyseessä ovat *oikeustoimista johtuvat velvoitteet ja toimien sisältö*.

Tapauksissa, joissa elatusvelvoite perustuu perimyksen tai testamenttimääräykseen

- sovellettava laki mainitaan jäljempänä kohdassa ”*Testamentit ja perinnöt*”.

3.6 Avio-oikeuden alainen omaisuus

EU:n lainsäädännön mukainen järjestelmä

Tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvissa EU:n jäsenvaltioissa, joista yksi on Portugali, aviovarallisuussuhteisiin sovellettava laki määräytyy neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/1103 mukaisesti ja rekisteröityjen parisuhteiden omaisuusvaikutuksiin sovellettava laki neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/1104 mukaisesti. Asetukset syrjäyttävät jäljempänä esitetyt kansalliset lainvalintasäännöt, jos ne ovat ristiriidassa asetusten kanssa.

Kansallisten lainvalintasääntöjen mukainen järjestelmä

Avioehtosopimukseen (niiden sisältöön ja vaikutuksiin) ja (lakisääteisiin tai sopimusperusteisiin) aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan seuraavaa lakia:

- avioparin kansalaisuusvaltion laki vihkimisajankohtana (Portugalin siviililain 53 §:n 1 momentti) tai, ellei heillä ole samaa kansalaisuutta
- avioparin yhteisen vakinaisen asuinpaikan laki vihkimisajankohtana, tai, ellei sellaista ole
- avioliiton aikaisen ensimmäisen yhteisen asuinpaikan laki (Portugalin siviililain 53 §:n 1 momentti) tai
- mikä tahansa edellisistä, jos sovelletaan ulkomaista lakia, toinen puolisoista asuu vakinaisesti Portugalissa eikä järjestelmä vaikuta ennen sopimuksentekoa olemassa oleviin kolmannen osapuolen oikeuksiin (Portugalin siviililain 53 §:n 3 momentti).

Aviovarallisuussuhteiden muutoksiin sovellettava laki on mainittu edellä kohdan ”*Avioliitto, avoliitto, muu parisuhde, avioero, asumusero, elatusvelvollisuus*” alakohdassa 3.5.1 ”*Avioliitto*” (Portugalin siviililain 54 §).

3.7 Testamentit ja perinnöt

EU:n lainsäädännön mukainen järjestelmä

Perimyksen sovellettava laki määräytyy EU:n jäsenvaltioissa (lukuun ottamatta Tanskaa ja Irlantia) asetuksen (EU) N:o 650/2012 mukaisesti. Asetus syrjäyttää jäljempänä esitetyt kansalliset lainvalintasäännöt, jos ne ovat ristiriidassa asetuksen kanssa.

EU:n perintöasetus ei vaikuta sellaisten kansainvälisten yleissopimusten soveltamiseen, joiden osapuolena Portugali on asetuksen antamisajankohtana (asetuksen (EU) No 650/2012 75 artiklan 1 kohta).

Portugali on allekirjoittanut testamenttimääräysten muotoa koskevista lakiristiriidoista vuonna 1961 tehdyn Haagin yleissopimuksen, mutta se ei ole tähän mennessä (huhtikuu 2021) ratifioinut sopimusta, minkä vuoksi sopimus ei sido sitä.

Kansainvälisiin testamentteihin sovelletaan sen vuoksi kansainvälisen testamentin muotoa koskevasta yhtäläisestä laista vuonna 1973 tehtyä Washingtonin yleissopimusta, johon Portugali on liittynyt (liittyminen on hyväksytty 23. toukokuuta 1975 annetulla asetuksella nro 252/75), sekä Portugalin notaarilain (*Código do Notariado*) säännöksiä.

Kansallisten lainvalintasääntöjen mukainen järjestelmä

Testamentin tekijän henkilöstatuuttia kuolinhetkellä sovelletaan

- perimyksen

- jäämistön hoitajan ja testamentin toimeenpanijan valtuuksiin (Portugalin siviililain 61 §).

Testamentin tekijän henkilöstatuuttia testamentin tekoajankohtana sovelletaan

- kelpoisuuteen tehdä testamentti, muuttaa sitä tai peruuttaa se (Portugalin siviililain 63 §:n 1 momentti)
- erityiseen muotoon, jota testamentin tekijän ikä edellyttää (Portugalin siviililain 63 §:n 1 momentti)
- testamentin lausekkeiden ja määräysten tulkintaan, ellei viitata toiseen lakiin (Portugalin siviililain 64 §:n a alakohta)
- tahdonmuodostuksen puuttumiseen tai virheellisyyteen (Portugalin siviililain 64 § b alakohta)
- yhteisten testamenttien hyväksyttävyyteen (Portugalin siviililain 64 §:n c alakohta)
- perintösopimusten hyväksyttävyyteen (ei vaikuta edellä kohdassa "Avio-oikeuden alainen omaisuus" esitettyyn järjestelmään) (Portugalin siviililain 64 §:n c alakohta).

Huom.

Jos henkilöstatuutti vaihtuu sen jälkeen, kun testamentti on tehty, testamentin tekijä voi edelleen kumota testamentin aiemman henkilöstatuutin perusteella (Portugalin siviililain 65 §:n 1 momentti).

Testamentin muotoon ja sen peruuttamiseen tai muuttamiseen voidaan vaihtoehtoisesti soveltaa

- sen paikan lakia, jossa oikeustoimi tehdään tai
- vainajan henkilöstatuuttia testamentin tekoajankohtana tai
- vainajan henkilöstatuuttia kuolinhetkellä tai
- lakia, johon paikallisessa lainvalintasäännössä viitataan (*Portugalin siviililain 64 §:n 1 momentti*).

Järjestelmän rajoitukset:

Vainajan henkilöstatuutissa testamentin tekoajankohtana edellytettyä muotoa on noudatettava, vaikka testamentti olisi tehty ulkomailla, jos sen noudattamatta jättäminen johtaa testamentin pätemättömyyteen tai täytäntöönpanokelvottomuuteen.

3.8 Kiinteä omaisuus

Hallintaan, omistukseen ja muihin esineoikeuksiin sovelletaan

- sen valtion lakia, jonka alueella omaisuus sijaitsee (*Portugalin siviililain 46 §:n 1 momentti*).

Kauttakuljetettavaa omaisuutta koskevien esineoikeuksien vahvistamiseen ja siirtoon sovelletaan

- määränpäävaltion lakia (*Portugalin siviililain 46 §:n 2 momentti*).

Rekisteröitävää liikennevälinettä koskevien esineoikeuksien vahvistamiseen ja siirtoon sovelletaan

- rekisteröintivaltion lakia (*Portugalin siviililain 46 §:n 3 momentti*).

Kelpoisuuteen vahvistaa tai luovuttaa kiinteää omaisuutta koskeva esineoikeus sovelletaan

- sen paikan lakia, jossa omaisuus sijaitsee, jos kyseisessä laissa niin säädetään tai, ellei niin ole
- asianomaista henkilöstatuuttia (*Portugalin siviililain 47 §*).

Tekijänoikeuksiin sovelletaan

- sen paikan lakia, missä teos ensimmäisen kerran julkaistiin tai, ellei sitä ole julkaistu
- tekijän henkilöstatuuttia, ellei erityislainsäädännön säännöksistä muuta johdu (*Portugalin siviililain 48 §:n 1 momentti*).

Teollisoikeuksiin sovelletaan

- sen valtion lakia, jossa teollisoikeus syntyi (*Portugalin siviililain 48 §:n 2 momentti*).

3.9 Maksukyvyttömyys

Pääsääntö: Sovelletaan sen valtion lakia, jossa menettely tuli vireille (maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan Portugalin lain (*Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas*) 276 §).

Poikkeukset: Konkurssiin asettaminen vaikuttaa siten, että

- työsopimukseen ja työsuhteisiin sovelletaank työsopimukseen sovellettavaa lakia (maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan lain 277 §)
- rekisteröitävää kiinteistöä, alusta tai ilma-alusta koskeviin velallisen oikeuksiin sovelletaank kyseistä rekisteriä ylläpitävän valtion lakia (maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan lain 278 §)
- sopimukseen, joilla annetaan oikeus saada kiinteistöön liittyviä esineoikeuksia tai käyttöoikeus, sovelletaank yksinomaan sen valtion lakia, jonka alueella kyseinen kiinteistö sijaitsee (maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan lain 279 § 1 momentti)
- sellaista maksukyvyttömälle velalliselle myytyä omaisuutta koskeviin myyjän oikeuksiin, johon on liittynyt omistuksenpidätystä koskeva ehto, sekä velkojalle tai kolmansille kuuluviin esineoikeuksiin, jotka liittyvät velallisen omistamiin, menettelyn alkaessa toisen valtion alueella olleisiin esineisiin, sovelletaank yksinomaan kyseisen toisen valtion lakia (maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan lain 280 § 1 momentti)
- rekisteriin kirjattuihin tai talletettuihin arvopapereihin sovelletaank lakia, jota sovelletaank kyseiseen arvopaperien siirtoon Portugalin arvopaperilain (*Código dos Valores Mobiliários*) 41 §:n mukaisesti (maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan lain 282 § 1 momentti)
- 19. toukokuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/26/EY 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen tai niitä vastaavien, rahoitusmarkkinoiden tai maksujärjestelmien osallistujien oikeuksiin ja velvollisuuksiin sovelletaank kyseiseen järjestelmään sovellettavaa lakia (Portugalin arvopaperilain 285 § sekä maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan lain 282 § 2 momentti)
- 8. joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/635/ETY 12 artiklassa tarkoitettuihin myynti- ja takaisinostositoumuksiin sovelletaank tällaisiin sopimukseen sovellettavaa lakia (maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan lain 283 §)
- konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta tai oikeutta koskevaan kanteeseen sovelletaank yksinomaan sen valtion lakia, jossa kante käsitellään (maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskevan lain 285 §).

Linkit asiaankuuluvaan kansalliseen lainsäädäntöön:

[Portugalin perustuslaki \(Constituição da República Portuguesa\)](#)

[Siviililaki \(Código Civil\)](#)

[Notaarilaki \(Código do Notariado\)](#)

[Maksukyvyttömyyttä ja yritysten pelastamista koskeva laki \(Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas\)](#)

Huomautus

Tämän tietosivun tiedot ovat luonteeltaan yleisiä. Ne eivät sido Portugalin yhteysviranomaista, Euroopan siviili- ja kauppaoikeudellista verkostoa, tuomioistuimia tai muita asianomaisia tahoja. Tässä esitettyjen tietojen lisäksi on aina perehdyttävä sovellettavaan lainsäädäntöön.

■ Päivitetty viimeksi: 09/11/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin

viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.